

หน้าที่และอำนาจของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บทเฉพาะกาล มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามาตร้ารัฐธรรมนูญนี้ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป...” ดังนั้น สภานิติบัญญัติแห่งชาติ จึงมีหน้าที่และอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ ดังต่อไปนี้

๑. หน้าที่และอำนาจด้านนิติบัญญัติ

๑.๑) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

เมื่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ในกรณีที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นตามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสนอ

สำหรับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น มีจำนวน ๑๐ ฉบับ ดังนี้

- (๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา
- (๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง
- (๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
- (๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต

(๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

(๑๐) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑.๒) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติภายในระยะเวลาที่บัญญัติไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ

๑.๑ กฎหมายเพื่อการจัดตั้งกองทุนในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ตามมาตรา ๕๔ วรรคหก โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา

๑.๒ กฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จและประกาศใช้บังคับภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๙

๑.๓ การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจ และปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๐

๑.๔ กฎหมายตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา โดยให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการดังกล่าวดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายให้แล้วเสร็จและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายใน ๒ ปี นับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๑

(๒) ร่างพระราชบัญญัติอื่น ๆ

๒.๑ การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๔

๒.๒ กฎหมายเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง โดยกำหนดให้ คณะรัฐมนตรีดำเนินการจัดให้มีกฎหมายนี้ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๕

๒.๓ กฎหมายตามมาตรา ๑๙๖ มาตรา ๑๙๘ และมาตรา ๒๔๘ วรรคสาม (กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และองค์กรอัยการ) โดยให้ คณะรัฐมนตรีเสนอกฎหมายดังกล่าวนี้ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายใน ๑ ปี นับแต่วันประกาศใช้ รัฐธรรมนูญนี้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๗

๒.๔ กฎหมายตามมาตรา ๕๘ (กฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาตที่มีผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม) มาตรา ๖๒ (กฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ) และ มาตรา ๖๓ (กฎหมาย เกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ) โดยกำหนดให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการให้หน่วยงาน ของรัฐที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ดำเนินการให้จัดทำร่างกฎหมายดังกล่าวให้แล้วเสร็จและเสนอต่อสภานิติ บัญญัติแห่งชาติภายใน ๒๔๐ วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น ตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๘

๑.๓) การอนุมัติพระราชกำหนด

สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด ดังนี้

(๑) พระราชกำหนดทั่วไป (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒)

(๒) พระราชกำหนดเกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตรา (รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๗๔)

๒. หน้าที่และอำนาจด้านการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมการบริหาร ราชการแผ่นดิน ดังนี้

๒.๑) การตั้งกระทู้ถาม

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานใน หน้าที่ โดยจะถามเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๐)

๒.๒) การตั้งคณะกรรมการ

สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีอำนาจเลือกสมาชิกตั้งเป็นคณะกรรมการธิการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ หรือคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ และรายงานให้สภาทราบตามระยะเวลาที่สภากำหนด การกระทำกิจการการสอบสวนข้อเท็จจริง หรือการศึกษา ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภา และหน้าที่และอำนาจตามที่ระบุไว้ในการตั้งคณะกรรมการก็ดี ในการดำเนินการของคณะกรรมการก็ดีต้องไม่เป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน ในกรณีที่การกระทำกิจการ การสอบสวนข้อเท็จจริงหรือการศึกษาในเรื่องใดมีความเกี่ยวข้องกันให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องทุกชุดร่วมกันดำเนินการ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๙)

๓. หน้าที่และอำนาจให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๔)
- (๒) กรรมการการเลือกตั้ง (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๒)
- (๓) ผู้ตรวจการแผ่นดิน (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๘)
- (๔) กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๒)
- (๕) กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๘)
- (๖) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๑)
- (๗) กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๖)

๔. หน้าที่และอำนาจในกรณีที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕๖ ได้บัญญัติว่า ในกรณีต่อไปนี้ ให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน

- (๑) การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามมาตรา ๑๗
- (๒) การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๑๙

(๓) การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ ตามมาตรา ๒๐

(๔) การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติ ตามมาตรา ๒๑

(๕) การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุม ตามมาตรา ๑๒๑

(๖) การเปิดประชุมรัฐสภา ตามมาตรา ๑๒๒

(๗) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๑๓๒

(๘) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติใหม่ ตามมาตรา ๑๔๖

(๙) การพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติที่ตกไป ตามมาตรา ๑๔๗

(๑๐) การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๑๖๕

(๑๑) การตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ตามมาตรา ๑๕๗

(๑๒) การแถลงนโยบาย ตามมาตรา ๑๖๒

(๑๓) การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม ตามมาตรา ๑๗๗

(๑๔) การรับฟังคำชี้แจงและการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา ตามมาตรา ๑๗๘

(๑๕) การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๖

(๑๖) กรณีอื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ